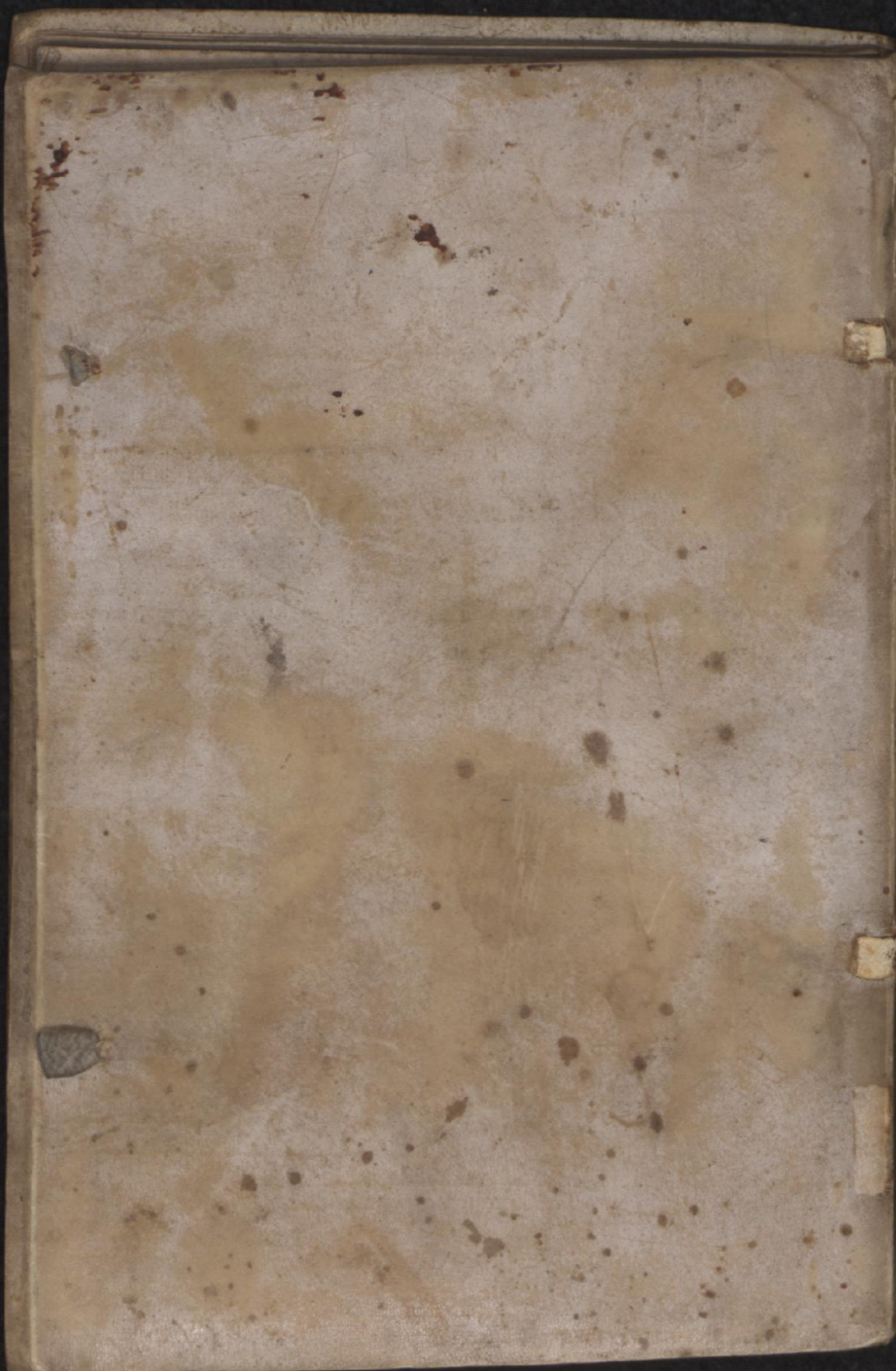

Sadolini
Enchiridion
1572

ZZ5

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1412 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1412 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1412 8° copy 1

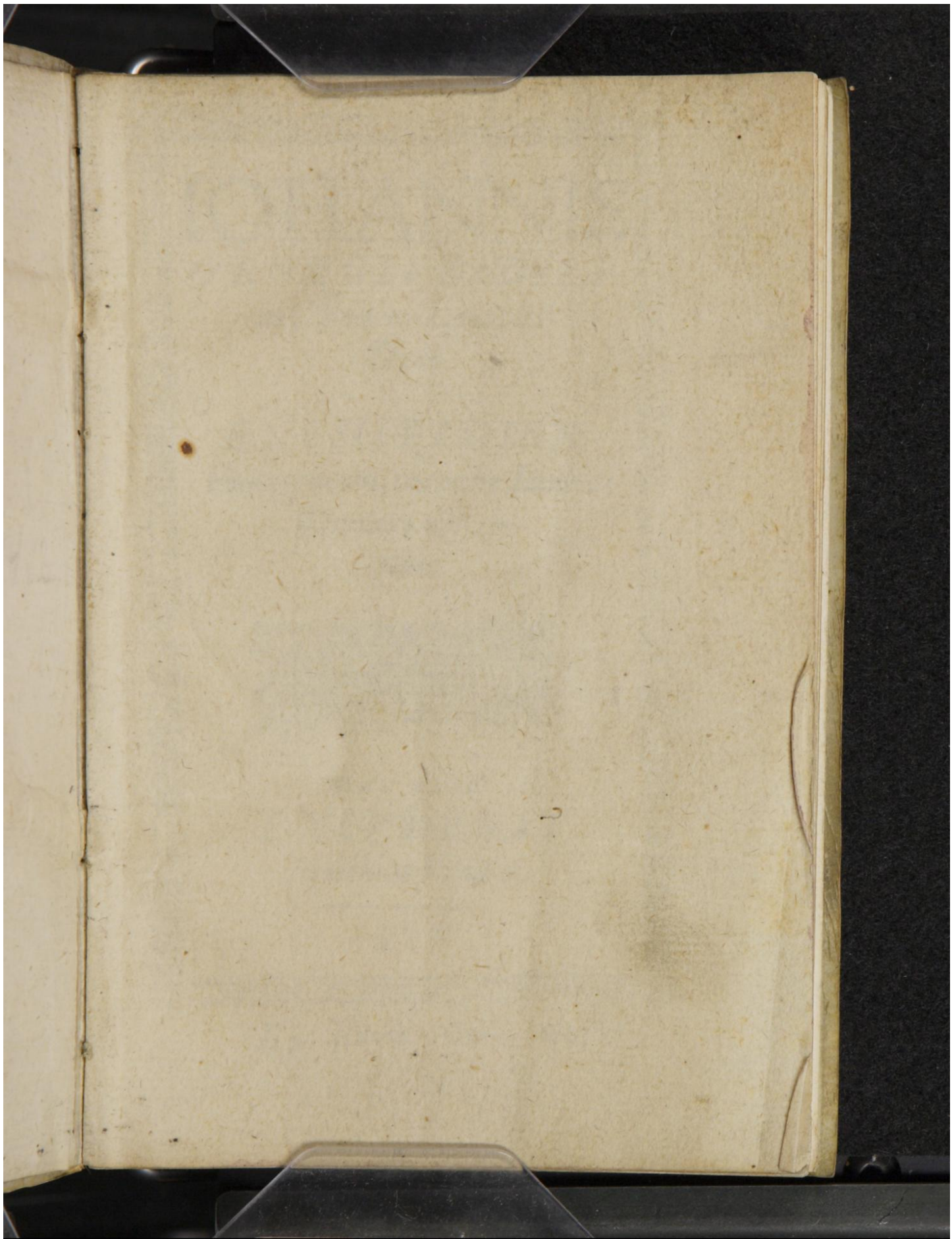
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1412 8° copy 1

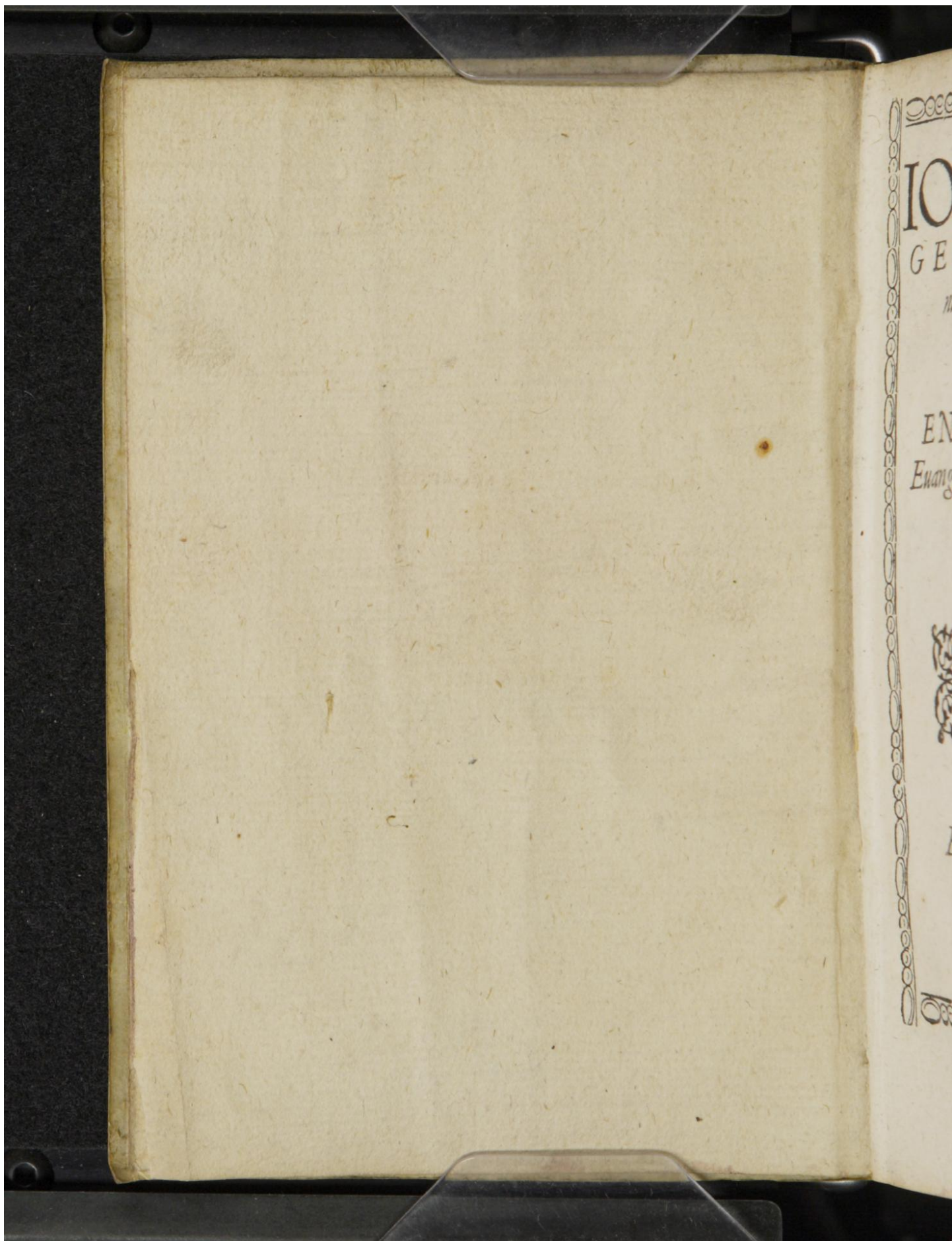
4. 175 DA Bow

LN 1412 ex. 1

M

IOHANNIS

GEORGII SADOLI-

ni, Poëtae Laureati

Dani

ENCHIRIDION

Euangelicum, carmine Iambico

Dimetro descri-

ptum.

H A F N I A E

EXCVDEBAT

Matthias Vinitor.

1572.

Ex libris Con: Weis:

AD
ET
rum,
Domini
Danorum
Iuris

Iuris
Cult
Casp
Vin
CH
Inf

AD NOBILEM

ET MAGNIFICVM VI-

rum, D. Casparem Paslichium,

Dominum Liddouia, Serenissimi

Danorum Regis consiliarium, &

Iuris interpretem eloquen-

tissimum, Præfa-

tio.

ASPAR, decus præ-
fulgidum

Paslichiaë propaginis:

Iuris Sacerdos candide,

Cultis abundans artibus.

Caspar vir integer Fide,

Virtute diues aurea,

CHRisti fauor, Regum decor,

Insignis Eloquentia.

A 2

En,

En, do tibi libellulum
Nouum, pium, Laconicum,
DEO iuuante conditum
DE REGE CHRISTO MAXIMO.

Cur munus hoc tibi est sacrum?

Musas meas tu candidè
Ornas probasq;, & gloriam
Meam benignè promoues.

Hoc & facit vir optimus,
Collega syncerus tuus,
Secreta seruans Regia
Sebastianus Suendius:

Sebastianus Suendius,
Amabilis, tractabilis,
Sermone delectabilis,
Meusq; amicus nobilis:

Qui particeps libellulj
Nostri esse debet, & cupit:

Fidis

*Fidis enim communia
Erunt amicis omnia.
Ianus meus Franciscides,
Doct̃or nitens, & fulgidus
Poëta, eum iunxit mihi
Inter Lyæi munera.
Tunc Nicolaus, Regius
Præco, satus Coldingiæ,
Suis iocis, huic coetui
Interfuit, suauissimus.
Sic est: nec alma spreuerim
Bacchi iocosi ludicra:
Sæpè inter hos lusus leues
Sunt iuncta cara pectora.
Gaudebis autem, mi bone
Caspar, quòd optimos velim
Prudens amicos, candidam
Quorum expeto præsentiam.*

A 3

Quòd

Quod si mihi facetiæ
Fluant subindè : nauseam
Quid sentiunt Hypocritæ
Belli, nouelli, sanctuli?

Inter viros clarissimos,
Doctissimos, & optimos,
Et stirpe nobilissimos,
Digno loco te colloco.

Hoc munus ergò sit tibi,
Iucunde mi Caspar, tui
Gratum Poëtæ nomine,
Quem corde mansueto colis.

Quid, quòd libellus Regius
Hic Regium ornabit virum,
Qualem DEVS te finxerat
Et Pallas & Libethrides?

Quid, quòd libellus hic nouus
Erit tener præco DEI,
Doctior

Doct

Nos

Quid,

De R

Ab op

A pe

Causae

Idem e

Sic qui

Hic est

Carmen

Dulci

Soli

Soli

Doctor gregis pusillulj,
Nostrig amoris nuncius?

Quid, quod libellus hic pius
De Rege Christo conditus,
Ab optimis laudabitur,
A pessimis damnabitur?

Causa est: bonis placet DEVS,
Idem est malis ludibrio:
Sic qui ruina est impijs,
Hic est probis leuatio.

Carmen proinde blandulum
Dulci canam testudine:
Soli DEO victoria,
Soli DEO sit gloria.

FINIS.

A 4

Iohan-

IOHANNIS GEORGII

Sadolini P. L. Enchiridion
Euangelicum.

EVANGELIVM
DIE NATIVITATIS
Christi, Luc: II.

Summi Parentis Filius
Christus Deus, nec non Homo,
Natus Maria virgine,
Servator est fidelium.

*FERIA II. NATIVITATIS CHRISTI,
Matth: XXIII.*

*Gallina ceu paruos suis
Pullos sub alis protegit:
Sic & Deus cunctos amat
Verbo fouere coelico.*

A5

Feria

FERIA III. NATIVI-
tatis CHRISTI,
Iohan: XXI.

*Iesus Petrum rectè monet
Prudentis esse opus viri
Perferre sortem propriam,
Curasq; inanes linquere.*

Domi-

DOMINICA INFRA
octauam Natiuitatis Chri-
sti, Lucae II.

*Doctrina de Christo impijs
Præbet ruinam flebilem;
Eadem Fideles & pios
Honore læto subleuat.*

Die

*DIE CIRCVMCISIO-
nis CHRISTI,
Lucae II.*

*IESus corusci nominis
Præcisus, infans blandulus,
Rigore Mosis liberat
Ecclesiam credentium.*

Domi-

DOMINICA QVÆ IN-
ter Feſtum circumciſionis & Epi-
phan : ſubinde occurrit,
Euangelium Matth.
II.

Terras petens Ægyptias
Dei fouetur Filius:
Sic optimus ſeruat Pater
Per Angelos Eccleſiam.

In

IN EPIPHANIIS DO-
mini, Matthæi
II.

*Christo Magi sunt supplices
Natumq; adorant principem:
O ter beatos quos iuuat
Iesu optimi natiuitas.*

De

DE PVERIS AB HE-
rode interfectis, Matth:
II.

Tyrannidem Regis mali
Servator euadit bonus:
Pro cuius alto nomine
Sancti cadunt infantuli.

Domi-

DOMINICA PRIMA
post Epiphania
Luc: II.

Explesset vt Christus suæ
Vitæ ter annos quatuor,
In æde sacra disputans
Doctis erat miraculo.

Domini=

*DOMINICA II. POST
Epiphania, Iohannis II.*

*Ornat sacrum connubium
Christus sua præsentia :
In vina conuersis aquis
Verum Deum se comprobat.*

B

Domi-

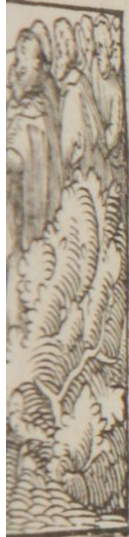
*DOMINICA III. POST
Epiphania, Matthæi
VIII.*

*Leprosus orans, redditur
Sanus : minister militis
Morbo leuatur noxio :
Quid non fides vera efficit ?*

Domi-

I. POST
Matthæi

additur
litis
io:
efficit?

Domi-

D^OMINICA IIII. POST
Epiphania, Matthæi
VIII.

*Quamuis procellæ turbidæ
Nauem premunt Ecclesiæ:
Tamen furores improbos
Frenare Christus est potens.*

B 2

Domi-

DOMINICA V. POST
Epiphania, Matthæi
XIII.

*Vt frugibus Zizania
Miscentur infelicia:
Sic se bonis miscent mali,
Messis cremandi tempore.*

Die

POST
utthai

*DIE PURIFICATIO-
nis Mariae, Lucae
II.*

*Offertur in Templo puer
Iesus: senex amplectitur
Regem Deum, solui rogans
Ex corporali vinculo.*

B 3

Do:

DOMINICA SEPTVAG-
gesimæ, Matthæi
XX.

*Vt Regis optimi queas
Iussu benigno viuere,
In vinea læta DEI
Dignos labores sustine.*

Domi-

*DOMINICA SEXA-
gesimæ, Lucae
VIII.*

*Cæleste verbum seminat
In cordibus nostris Deus:
Felix ager qui fructuum
Reddit decentem copiam.*

B 4

Domi-

*DOMINICA QVIN-
quagesimæ, Matthæi
III.*

*Baptisma nostrum Filius
Dei suo baptismo
Sacrauit: ô potentiam
Qua nos sibi iungit Deus.*

Domini

DOMINICA QVADRA-
gesimæ, Matthæi
IIII.

*Tentat Satan gnatum Dei:
Sed vincit hic hostem ferum.
Hostem ferum vis vincere?
Christo Deo te subijce.*

B 5

Domi-

DOMINICA REMI-
niscere, Matthæi
XV.

*Fœmella Græca clamitans,
Et corde mæsto deprecans
Afflictionem Filia,
Christo iuuante opem impetrat.*

Domi-

REMI-
ttet

clamitans,
deprecans
e,
em impetrat.

Domi-

DOMINICA OCULI,
Lucæ XI.

*IESus malignum spiritum
Expellit, & mutum loqui.
Facit: mali rident Deum:
O Mundi inertem insaniam:*

Domi-

DOMINICA LÆTAR
re, Iohannis
VI.

Quinque en virorum millia
Iesus duobus piscibus
Et quinque nutrit panibus:
Magnam ô Dei potentiam.

Domini=

ETA.

DOMINICA IVDL
ca, Iohannis
VIII.

Miraculis, & dogmate,
Vitaq; fulget candida,
Christus dator Vitæ: quid hunc
Iudæe damnas impie?

Die

millia
is
nibus:
itiam.
Domini

*DIE ANNUNCIATIONIS
Marie, Lu-
ca I.*

*De Rege Christo Gabriel
Diuina verba nunciat:
Fœcunda sancto spiritu
Puella concipit Deum.*

Domi-

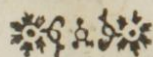
DOMINICA PALMA-
rum, Matthæi
XXI.

*En, Rex in urbem se refert
Solymam, asino celsus sedens:
Cantatur à bonis: mali
Christo invident hanc gloriam.*

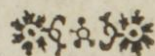
De

DE COENA DOMI-
ni, Lucae XX.

*Amoris in fœdus pi
Sub pane corpus exhibet,
Vino propinat sanguinem
Nobis suum, gnatus Dej.*

DIE PARASCEVES
Iohannis XIX.

*O Christe, qui pendens cruce
Te præbuiſti victimam
Mitis redemptor, nobili
Cruore nos tuo ablue.*

Do=

DOMI-
XX

s pi
exhibet,
anguinem
atus Dej.

SCEVES
XIX.

endens cruce
timam
nobili
lue.

Do

DOMINICA PASCHÆ
Marci XVI.

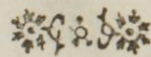

*Victo Barathri principe,
Mortisq; fracta cuspide,
Christus Triumphator redit:
Gaude solum, coelum, salum.*

C

Feria

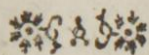
*FERIA II. PASCHÆ
Luce XXIIII.*

*Loquentibus de re sacra
Sese inserit Natus Dei,
Locis in Emmaunticis:
Sic Christus est præsens pijs.*

Feria

FERIA III. PASCHÆ
Luce XXIIII.

*Profert manus, monstrat pedes,
Pectusq. pandit inclitum,
Victor Necis, Vitæ dator
Christus, potens Rex gloriæ.*

C 2

Qua

QVASI MODO GENI-
ti: I. post Pascha, Iohan-
nis XX.

Verbi ministros spiritu
Apostolos Christus beat:
In veritatis hinc viam
Incredulum Thomam trahit.

Mise=

MISERICORDIA DO-
mini: II. post Pascha.
Iohan: X.

Ecclesiam Iesus suam,
Qui pastor est tutissimus,
Servat: repellit hic lupos
Feros, rapaces, improbos.

C 3

Iu-

IVBILATE: III. POST
Pascha. Iohannis
XVI.

*Afflictio Fidelium
Dolor velut puerperæ,
In gaudium mutabitur.
Ora, & crucem perfer tuam.*

Can=

CANTATE: IIII. POST
Pascha. Iohannis
XVI.

Iturus ad Deum patrem
In regna Christus cœlica,
Veri magistrum dogmatis
Promittit alnum Spiritum.

C 4

Vo=

*VOCEM IVCVNDITA-
tis: V. post Pascha.
Iohan: XVI.*

*Oratio credentium
Est dulce cordis pharmacum:
Dabit Pater quicquid piè
Per gratiam Christi rogas.*

Die

DIE ASCENSIONIS
Domini, Marci
XVI.

Verbi ministros ordinat
Christus: Fidemq; prædicat.
Hinc scandit Æther arduum
Victor, Triumphator, Deus.

C 5

Exau=

*EXAUDI: VI. POST
Pascha. Iohannis
XVI.*

*De Christiano dogmate
Sanctus loquetur Spiritus:
Testesq; erunt Apostoli,
Et Martyres magni Dei.*

Domi-

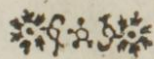
DOMINICA PENTE-
costes, Iohannis
XIIII.

*Quo quis Dei est amantior,
Eo magis verbum Dei
Servat : sacerq; Spiritus
Ipsum implet alto numine.*

Feria

*FERIA II. PENTECOS-
tes, Iohannis III.*

*Tanta est Dei clementia,
Vt Filium vnicum daret:
Hunc qui colit recta Fide,
Vitæ est perennis particeps.*

Feria

FERIA III. PENTE-
costes Iohannis
X.

Qui non per ostium pedes
Infert, latro & fur dicitur:
Ecclesiae ostium est sacrae
Christus: per hunc fac te inferas.

Domi-

DOMINICA TRINI-
tatis, Iohannis
III.

Novisse Patrem & Filium,
Et vtriusque Spiritum,
Debent renati, qui sacro
Loti nitent Baptismate.

Domi-

DOMINICA PRIMA
post Trinitatis, Lucae
XVI.

Cælo quiescit Lazarus,
Lurcone agente in inferis.
Vis ritè viuere & mori?
Mosen Prophetasq; audies.

Domini

DOMINICA II. POST
Trinitatis, Lucae
XIIII.

*Multos vocat mitis Deus:
Sed cæna non cordi est malis.
Villas, boues, & fæminas
Ne sic cole, vt spernas Deum.*

Domi-

DOMINICA III. POST
Trinitatis, Lucae
XV.

Christus suas oues amat,
Et si qua aberret, protinus
Inquirit illam: quid quòd hæc
Sit drachma cara Ecclesiæ?

D

In

IN FESTO IOHAN=
nis Baptistæ, Lu=
cæ I.

Gnatus Sacerdotis pij
Fulget Iohannes, qui Deum
Propheta Christum prædicans,
Monstrabat Agnum innoxium.

Domi=

DOMINICA III. POST
Trinitatis, Lucae
VI.

*Qua lege festucam eximes
Fratri, velut vir Lynceus,
Trabem ex oculo proprio
Cum nescias euellere?*

D 2

In

*IN FESTO VISITA-
tionis Mariae,
Luc: I.*

*Cognatam amica visitat
Virgo: Dei potentiam
Et hæc & illa personat.
O carmen, ô Musa, ô lepor.*

Do²

DOMINICA V. POST
Trinitatis, Lucae
V.

Christus docet: mox retia
Petri replentur piscibus.
Felix cui promittitur
Hominum decens piscatio.

D 3

Do.

*DOMINICA VI. POST
Trinitatis, Matthæi
V.*

*Mores boni Fidem probant
Viuam: Fides si mortua est,
Tunc nec placent cultus tui:
Cor integrum nam vult Deus.*

Domi-

DOMINICA VII. POST
Trinitatis, Marci
VIII.

Septem capit panes, & his
Pisces coaptat pauculos
Christus, quater mille vt viros
Cibaret: o ditem Deum.

D 4 Domi-

DOMINICA VIII. POST
Trinitatis, Matthæi
VII.

*Falsos prophetas & lupos
Ex fructibus cognoscite:
Lingua quidem fucum struunt,
Sed moribus produnt dolum.*

Domi-

POST
bai

DOMINICA IX. POST
Trinitatis, Luca
XVI.

Præfectus iniustus, malè
Partis amicos colligit:
Tu iustior, bonis benè
Datis egentes adiuvæ.

D 5

Do_F

DOMINICA X. POST
Trinitatis, Lucae
XIX.

Christus flet, & cladem grauem
Prædicit vrbi & incolis:
E Templo ementes eijcit,
Panditq; Patris gloriam.

Domi-

POST
ce

DOMINICA XI. POST
Trinitatis, Lucae
XVIII.

Qui subycit sese Deo
Fiditq̃, iustus redditur:
Qui se superbè iactitat,
Hunc Christus iniustum vocat.

Domi-

DOMINICA XII. POST
Trinitatis, Marci
VII.

*Qui surdus & mutus venit,
Sanatur à Christo Deo.
Seruator hic mortalium
Verbo efficax, potens manu est.*

Domi-

DOMINICA XIII. POST
Trinitatis, Lucae
X.

*Deum videre spiritu,
Et mente casta, discito:
Iuuato deinde proximum,
Samarita ceu fecit pius.*

Domi-

DOMINICA XIII.
post Trinitatis, Lucae
XVII.

*Decem leuantur lurida
Lepra: nouem ingrati manent:
Vnus Deo grates agit.
Tàm parua cur Ecclesia?*

Domi-

*DOMINICA XV. POST
Trinitatis, Matthæi
VII.*

*Dominis duobus quis potest
Servire? Fac Deum colas,
Curis relictis anxijs:
Et quæ decent, hæc expedi.*

Domi-

DOMINICA XVI. POST
Trinitatis, Lucae
VII.

Resuscitatum filium
Naimianæ fœminæ
Dat Christus : Eia quàm bonus
Est omnibus Natus Dei.

Domi-

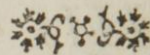
DOMINICA XVII. POST
Trinitatis, Lucae
XIIII.

*Hydropicum Christus iuuat,
Opusq; defendit pium.
Hinc arrogantes admonet,
Quos moribus format bonis.*

E Die

DIE MICHAELIS
Matthæi XVIII.

Es̃to bonus, nec scandalum
Præbe nefandum paruulis,
Quorum Angeli in cœlis vident
Vultum Dei clarissimum.

Do=

DOMINICA XVIII.
post Trinitatis, Matth:
XXII.

Deum cole, orna proximum,
Hoc legis est compendium.
Natum Dei Fide aspice:
Pietatis hæc perfectio est.

E 2

Do-

*DOMINICA XIX. POST
Trinitatis, Matthæi
I X.*

*Quem torserat convulsio,
Peccatum ei remittitur
Christi favore, & sanitas
Datur, licet rident mali.*

Domi=

*DOMINICA XX. POST
Trinitatis, Matthæi
XXII.*

*Rex est Deus: Natus Dei
Sponsus: nitens Ecclesia
Sponsa est: Fidem indue, veni
Ad nuptias: moram haud trahe.*

E 3

Do

DOMINICA XXI. POST
Trinitatis, Iohannis
IIII.

*Incredulos taxat viros,
Languentem alumnū Reguli
Christus rogantis liberat:
Beatus est qui credidit.*

Die

*DIE OMNIVM SAN-
ctorum, Matthæi
V.*

*Christus beatos prædicat,
Qui Christianis fructibus
Monstrant Fidem: nec opprimi
Dolore se crucis sinunt.*

E 4 Domi-

DOMINICA XXII.
post Trinitatis, Matth:
XVIII.

Decem talentum millia
Donat tibi mitis Deus:
Quid tam ferox in proximum,
Denarios centum expetis?

Domi-

XXII.

Matth:

uilla
Deus:
proximum,
petis?

Domi-

DOMINICA XXIII.
post Trinitatis, Matth:
XXII.

Iesum quid vrges, improbe?
Dictum dat hic Laconicum,
Offer Deo, quod est Dei:
Da Caesari, quod Caesaris.

E 5

Do=

DOMINICA XXIIII.
post Trinitatis, Matth:
IX.

Christus Iairi filiam
Iam mortuam resuscitat:
Probatq; fidem fœminæ
Hæmorrhousæ viuidam.

Domi=

*DOMINICA XXV. POST
Trinitatis, Matthæi
XXIIII.*

*Christus nefando seculo
Prædicit iram coelicam:
O, qui Deum verè times,
Serua monentis dogmata.*

Domi-

*DOMINICA XXVI.
post Trinitatis, Matth:
XI.*

*Mitissimus Iesus docet
Summum parentem agnoscere:
Imponit & iugum suæ
Ecclesiæ pulcerrimum.*

Domi=

XVI.
th:

DOMINICA XXVII.
post Trinitatis, Matth:
XXVII.

Iesus coruscus dum nitet,
In monte, coelo vox ruit:
En, hic meus est Filius,
Audite, mortales, eum.

Domi-

DOMINICA PRIMA
Aduentus, Matthæi
XXI.

Rex gloriæ, pauper venit
Sedens asello tardulo:
Iudex reuersus inclytus
Fulgore vincet omnia.

Domi-

DOMINICA II. AD=
uentus, Lucæ
XXI.

*Signis monemur Iudicem
Iustum breui sententiam
Laturum in omnes: ô pi
Gaudete: vestra adest salus.*

Domi=

DOMINICA III. AD=
uentus, Matthæi
XI.

Baptista tentus vinculis
Ad Christum amicos transmouet
• Vt veritatem dogmatum
Doctore discant maximo.

Domi=

AD=

DOMINICA IIII. AD=
uentus, Iohannis
I.

Sese Iohannes seruulum
Dei vocat: Christum ducem
Vitæ fatetur: ô viri
Interriti constantiam.

F

Litha=

LITHANIAE.

Pater, creator omnium,
Fili patris suauissime,
Et vtriusque Spiritus:
Tu Trinitas & vnitas,
Vocandus es verus Deus,
Viuus, perennis, & bonus.
Audi preces quas fundimus,
Et vota nostra suscipe:
Admissa dele crimina,
Quæ perpetrauimus rei:
Esto patronus candidus
Nec nos perire tu sine.
Grassantis acer improbas,
Auerte fraudes Dæmonis:
Verbo rebellantem tuo
Lasciuia carnis doma:
Nec

*Nec tunc Deus nos negligē
Fortuna cūm nos deseret.*

*Defende nos Rex maxime,
A Spiritu vertiginis,
A labe turpi criminum,
A bellicis terroribus,
Ab aëris furoribus,
Et sorde pestilentiae.*

*Periculis nos exime
Passim nimis scatentibus:
Nouissimo demū die
Ne cum malis nos respue:
A sempiterna libera
Nos morte, iudex inclyte.*

*Qui natus atque passus &
Sepultus, & ex mortuis
Es suscitatus, & polo
Euectus: ô mortaliū*

F ij

Ser=

Servator, & Rex eminens
IESV, benignus nos iuva.
Ecclesiam fidelium

Sceptro tui verbi rege:
Sancti gregis pastoribus
Da castimoniam, fidem,
Et puritatem pectoris,
Ac oris eloquentiam.

Messsem tuam fac fertilem:
Sectas & hæreses preme:
Erroneas sententias,
Et falsapelle dogmata:
Da veritas innoxia
Triumphet in cœtu pio.

Vires tuas hi sentiant
Qui verba conculcant tua:
Verùm fideles libera
A Turcicis blasphemys,
A frau

*A fraudibus Papisticis,
Et à strophis Sophisticis.
Vitam atque opes, & omnia
Tutare nostra prouidus:
Et Cæsarem atque Principes
Tu Christianos adiua,
Ecclesias vt nutriant
Pacisq; tractent munia.
Regemq; nostrum cœlico
Incinge mitis agmine,
Victis vt hostibus feris
Regat benignè subditos:
Et subditis da gratiam,
Regi vt modestè obtemperent.
Resolue mentes anxias,
Et corda mœsta recrea:
Matres relictas, & simul
Paruos pupillos protege:
F ij Nam*

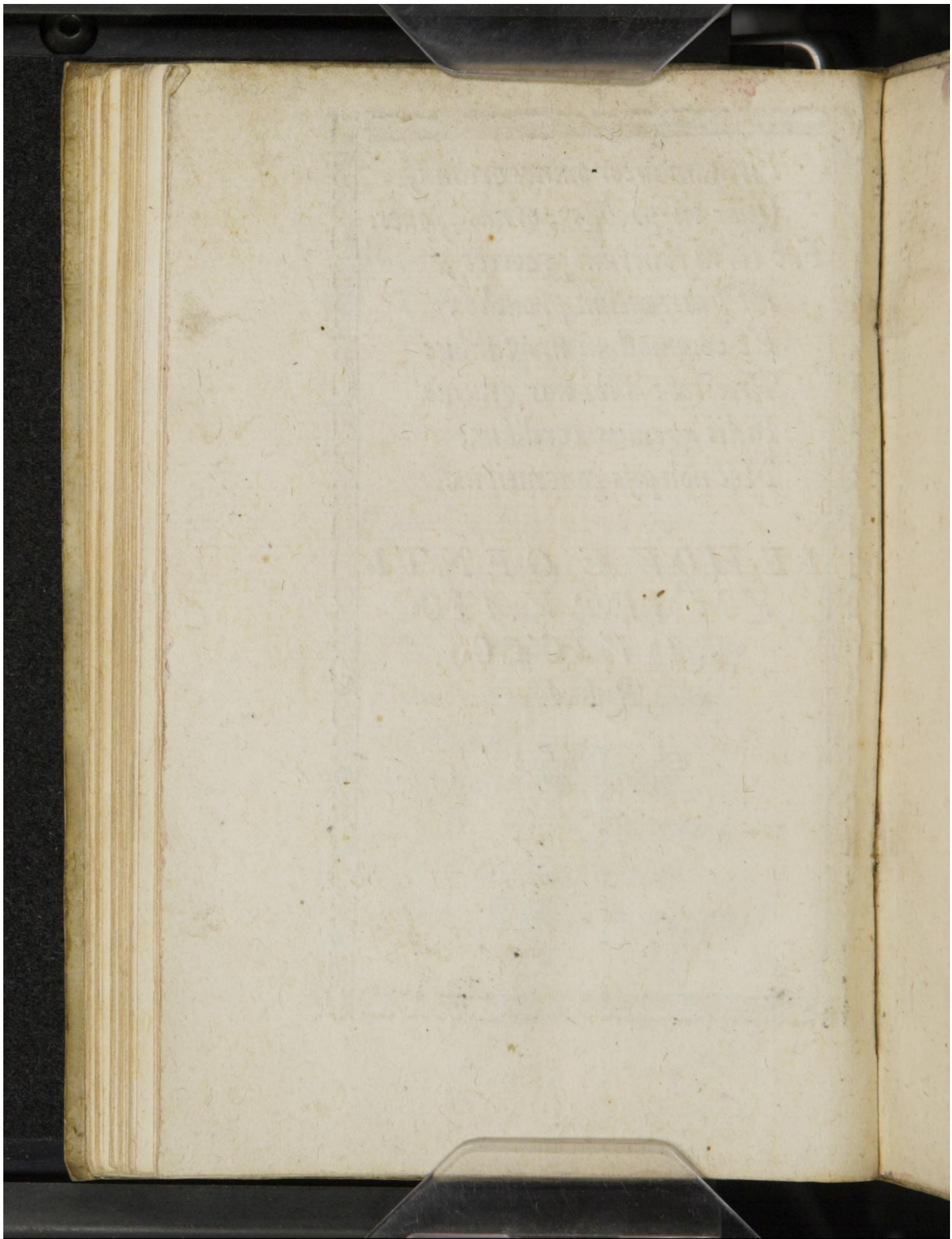
Nam tu Deus verè vides
Afflictiones pauperum.
Onus leua pręnantium,
Curam foue lactentium:
Crucem grauem languentium
Suauiter tu mitiga:
Credientiumq̃ pectora
Mulce perenni gaudio.
Qui vinculis & carcerum
Vi detinentur, hos rege
Verbi beato lumine,
Vt perferant suam crucem,
Mortisq̃ spernant spicula
Vera tui fiducia.
Conuerte mentes hostium,
Via vt relicta Dæmonis
In veritate gaudeant
Tua, Deus: concordiam

Fir=

*Firmam inter omnes ordina,
Quos tu probas , ornas , foves.
Fac terra fructum procreet ,
Et procreatum prouehe ,
Ut commodum mortalibus
Præstet: Tibi nos gratias
Fidis agemus cordibus,
Nec non pijs concentibus.*

IEHOVÆ GENTI
VM SERVATO
RI VICTO
RIA.

fol. 201/06